

03. සැබෑ ලෝකයේ කාන්තාවකගේ විත්ත ස්වභාවය පබාවතියගේ වර්තයෙන් නිරූපණය වෙයි. නිදසුන් තුනක්වත් දෙමින් සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 15)

කුරුණෑගල රාජධානි සමයේ පාලිජාතකට්ඨකතාව ඇසුරු කරගෙන විරසිංහ ප්‍රතිරාජ නම් අමාත්‍යවරයාගේ මැදිහත්වීමෙන් සිංහලයට නැගුණු පන්සිය පහස් ජාතක පොත් වහන්සේ ජාතක කතා 547කින් සමන්විතය. එය කතා 550ක්ව පැවති බවට ද විද්වත් මතයක් පවතී. එහි එන 523වන කතාංගය වන කුස ජාතකය ස්ත්‍රියක් නිසා සසුනේ උකටලී වූ එක්තරා හික්සුවක් උදෙසා බුදුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලදී. ස්ත්‍රීන් පිලිබඳ සිත් නිසා තේජස්වූ පුරාතනයේ නුවණින්තෝ තේජසින් පිරිහී නොයෙක් ව්‍යසනයට පැමිණීම මින් විදහා දක්වයි.

එහි එන පබාවතියගේ වර්තය පාරම්පරික දෘෂ්ටිය නිරූපණය කළද සැබෑ ලෝකයේ ස්ත්‍රියකගේ විත්ත ස්වරූපයද ඇගේ වර්තය තුළින් විදහා දැක්වෙයි. ඇය අනිශය රූමත් තරු, යකි. සිලවනි මව් බිසවගේ උපාය නිසා විරූපී කුස කුමරු සමඟ විවාහ වන ඇ හට දරු ගැබක් පිහිටන තෙක් දිවා කාලයේ තම සැමියා දැක ගැනීමට නොහැකි වෙයි. එහෙත් කිසිවක් නොකියා ඊට එකඟ වන ඇ තම මව්පියන්ගේ තීරණ වලට එරෙහි නොවූවය. එකල තිබුණු සම්මතය අනුව දෙමාපියන්ගේ තීරණ වලට එරෙහි නොවීම තුළින් සැබෑ ලෝකයේ ස්ත්‍රියකගේ ස්වාභාවය ඇය තුළින් නිරූපණය වෙයි.

විවාහ ජීවිතය අඩු සැමි යුවලකගේ කායික තෘප්තිය පමණක් නොවේ. ඒ වූ කලි ජීවිතයේ දුක සැප බෙදා ගෙන නින්දා ප්‍රසංශා දරාගෙන ඒවා බෙදා හදා ගෙන ගත කරන සාමූහික සහජීවනයකි. පබාවතියට අවශ්‍ය වූයේ සැබෑ ලෝකයේ ස්ත්‍රියක මෙන් තම විවාහ දිවිය ගත කිරීමටයි. තම ස්වාමියා දහවල් කාලයේ දැක ගැනීමේ ආශාව ඇ තුළ පැනණැගීම ස්වාභාවිකය. එහිදී ඇය රවටනු ලැබුවේ සිලවනි බිසව විසිනි. කුස රජ නෙළුම් පොකුණේ සැඟවී සිට දිය කෙළියට බට පබාවතියගේ අත අල්ලා ගත් අවස්ථාවේ ස්පර්ශයෙන්ම ඒ කුස රජු බව වටහා ගන්නා පබාවතිය වහා කිපී තම නුවර වූ සාගල පුරයට යාමට පිටත් වෙයි. ඕනෑම ස්ත්‍රියක් මෙවන් අවස්ථාවක සිදු කරන්නේ තම මව්පියන්ගේ සහය පැතීමයි. පබාවතියද එලෙස තම මව්පියන්ගේ පිහිට පතා යයි. ඇගේ කිපීම සාමාන්‍ය ලෝකයේ ගැහැනියකගේ හැසිරීමට සමාන හැසිරීමකි.

පබාවතිය සිය පුරවරයට ගිය පසුව කුස රජු ඉමහත් විත්ත පිඩාවට පත්ව ඇය සොයා මදුරාපුරයට යයි. එහි ගොස් ඇත්හල සිට විනා වාදනය කිරීම, කුඹලා හා එක්ව පබාවතියගේ රූපය සහිත වලං සාදා යැවීම, අරක්කම්කම් කිරීම ආදිය සිදු කරයි. මේ සිදුවීම් කිසිවකින් පබාවතියගේ සිත් ගැනීමට කුස රජතුමාට නොහැකි වෙයි. ඒ සියල්ල කේන්තියෙන් ප්‍රතික්ෂේප කරන පබාවතියගේ වර්තය මුරණ්ඩු සැර පරුෂ වර්තයක් ලෙස ජාතක කතාකරුවා නිර්මාණය කර තිබේ. එහෙත් එම හැසිරීමට මුල් වූයේ ඇය රවටා විරූපී රාජ කුමාරයෙකුට ඇය පාවා දීමයි. එලෙස බලන කල ඇගේ හැසිරීම සාමාන්‍ය ස්ත්‍රියකගේ හැසිරීම මෙන්යැයි සිතිය හැකිය.

"මම මෙතැන් පටන් දිවිහිමියෙන් කයින් වටසින් මනසින් අමනාපයක් නො සිතමි, නො කරමි ඉදින් මා මෙසේ යාඥා වෙමින් සිටිය දී මට ක්ෂමා නො කොට මාගේ බස් නො පිලිගත් සේක් වී නම් දැන් මපියාණන් වහන්සේ මෙසත් රජදරුවන්ට මා සත් කඩක් කොට කපා දෙන සේක. එහෙයින් මට ක්ෂමා කොට රැක්ක මැනවැයි යාඥා කලා ය."

කෙසේ වුවත් කතාව අවසානයේ තමා මරණයෙන් බේරා ගත් උස රජුට දිවි හිමියෙන් ප්‍රේම කිරීමට ඇය තීරණය කරයි. මෙලෙස විවිධ සිදුවීම් වලදී ඇය ගේ හැසිරීම නිරීක්ෂණය කල විට සැබෑ ලෝකයේ ස්ත්‍රියකගේ හැසිරීම, විත්ත ස්වාභාවය ඇගේ වර්තය තුළින් විදහා දැක්වෙන බව තීරණය කල හැක.